

ВОРОШИЛОВГРАДСЬКИЙ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ
У 60–80-х рр. XX ст.: ЗРОСТАННЯ
МАТЕРІАЛЬНОГО
Й НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Група учених інституту на дослідному полі (60-ті рр. XX ст.)

Завершення будівництва навчального корпусу — свято для всього інституту! Середина 60-х рр. XX ст.

60–70-ті рр. XX ст. — період новобудов в інституті

Спорудження спортивного комплексу ЛНАУ (60-ті рр. XX ст.)

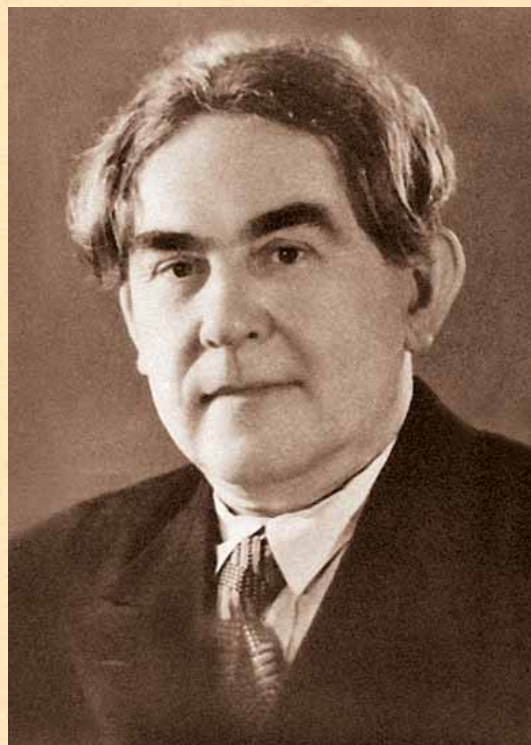
Ректор М. К. Вовк і професор М. П. Лубовський на дослідному полі, 1969 р.

Перші сходи. Професор М. П. Лубовський і ректор М. К. Вовк на дослідному полі

ЛУБОВСЬКИЙ Микита Прокопович
Завідувач кафедри землеробства
(1938–1977)

ХОЛОДИЛІН Микола Миколайович
Завідувач кафедри хімії (1937–1950),
професор

Ректор М. К. Вовк, завідувач кафедри землеробства, професор М. П. Лубовський,
завідувач кафедри рослинництва В. Т. Шевченко на дослідному полі, 1968 р.

вий гуртожитки, що дозволило повністю забезпечити місцями для проживання студентів, кількість яких постійно зростала. Було значно розширено житловий фонд для викладачів та інших співробітників інституту, зокрема споруджено два двоповерхові, два триповерхові й дев'ятиповерховий комфортабельні будинки. Зміцнення матеріальної бази ВНЗ та його кадрового потенціалу в 60–70-ті рр. дозволило йому стати одним із найважливіших центрів сільськогосподарського сектору не лише Донбасу чи України, а й СРСР загалом.

Учені ЛСГІ (згодом — ВСГІ) брали участь у всеукраїнських, всесоюзних і міжнародних сільськогосподарських конференціях, симпозіумах, з'їздах, їхні розробки широко застосовувалися не лише в СРСР, а й інших країнах.

Значний внесок у розвиток інституту й наукового потенціалу регіону України та СРСР загалом зробив Микита Прокопович Лубовський, який упродовж 1938–1977 рр. працював завідувачем кафедри землеробства, був заслуженим діячем наук УРСР, доктором сільськогосподарських наук, професором. Упродовж 42-х років науково-педагогічної діяльності у ВНЗ він надрукував понад 100 наукових праць, з-поміж яких — сім книг і брошур, а також підготував 11 кандидатів наук. М. П. Лубовський теоретично й практично розробив новий напівпаровий спосіб обробітку ґрунту для районів із сухим кліматом. Його наукові розробки були відомі далеко за межами України. Під час роботи в різних освітніх установах країни Микита Прокопович виявив себе як висококваліфікований викладач, досвідчений організатор навчального процесу, блискучий дослідник. Він постійно консулював обласні сільськогосподарські організації, активно пропагував впровадження в аграрне виробництво досягнень науки й сучасного досвіду.

Професор М. П. Лубовський винайшов нову систему зяблевого обробітку ґрунту для посушливої зони південного сходу України й суміжних областей СРСР, схвалену Радою Міністрів УРСР й апробовану на полях України. Микита Прокопович був багатогранним ученим. Він селекціонував нові сорти й ви-

соковрожайні лінії топінамбура, культивовані в деяких областях УРСР і в Ростовській області РСФСР; запропонував раціональний спосіб використання добрив у посушливій зоні; провів наукові дослідження й подав рекомендації щодо використання зайнятого пару; розробив новий напівпаровий обробіток ґрунту для посушливих районів країни (вирівняний зяб).

Книга М. П. Лубовського «Землеробство в Донбасі» до сьогодні є настільною для агрономів-практиків цього регіону. Праця Микити Прокоповича отримала високу оцінку з боку держави: його було нагороджено орденом Леніна, двома орденами Трудового Червоного Прапора, орденом «Знак Пошани» та трьома медалями.

Доктор технічних наук, професор М. М. Холодилін, який багато років викладав у Луганському аграрному ВНЗ, створив першу виробничу рецептуру емалі в регіоні в період організації емалювального виробництва після Жовтневої революції. Микола Миколайович народився 23 грудня 1890 р. у Луганську. У 1912 р. закінчив фізико-математичний факультет Московського університету, отримавши диплом I ступеня. Свою трудову діяльність він розпочав із викладання — у гімназіях, комерційному училищі Луганська. У Луганському сільськогосподарському інституті М. М. Холодилін почав працювати з 1920 р. як викладач хімії (1920–1923), згодом — завідував кафедрою хімії (1937–1950). У той час він працював у хімічному технікумі (1920–1931), інституті інженерів громадського харчування (1923–1934), педінституті (1934–1935); за сумісництвом завідував кафедрою хімії вечірнього машинобудівного інституту (1939–1950). Як видатний педагог і досвідчений методист він уміло організував і зразково вдосконалив роботу кафедри хімії аграрного ВНЗ. За час своєї науково-педагогічної діяльності М. М. Холодилін підготував 482 агрономів вищої кваліфікації, став автором багатьох наукових статей з хімії, емалювання й інших виробничих галузей, опублікував дві монографії, які двічі перевидували. Свій багаторічний досвід із вивчення й удосконален-

ня емальовального виробництва Микола Миколайович узагальнив у монографії «Вправи з кількісних обчислень у курсах зональної й анатомічної хімії та хімічної технології виробів», надрукованій у 1949 р. Друге видання 1962 р. стало цінним посібником із питань емальовальної промисловості.

Упродовж 1923–1941 рр. М. М. Холодилін працював на емальовальному заводі ім. Артема на посадах головного хіміка, технічного директора, консультанта заводу. Як талановитий фахівець із чудовими організаторськими здібностями Микола Миколайович створив на заводі центральну хімічну лабораторію, цехові хімлабораторії, світлотехнічну лабораторію з контролю за світлоапаратурою.

Професор М. М. Холодилін був ініціатором заснування в Луганську хіміко-фармацевтичного заводу. Наприкінці 1941 і в 1942 рр. (до окупації міста німцями) на цьому заводі налагодили виробництво електроліту, яким забезпечували армії Південного фронту. Микола Миколайович також був організатором Луганського хіміко-технічного училища, реорганізованого в 1928 р. у силікатний технікум. Тут же при технікумі він створив невеликий хімічний завод для проходження практики учнями, де із сухої пегрінної деревини виготовляли оцет, мило тощо.

М. М. Холодилін брав активну участь у громадському житті, був депутатом Ворошиловградської ради депутатів трудящих, членом ради Ворошиловградського облплану, членом Всесоюзного хімічного товариства ім. Д. І. Менделєєва, оргкомітетів всесоюзних нарад з емальовання металів. Його нагороджено орденом «Знак Пошани», медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні».

Упродовж 1935–1952 рр. у Ворошиловградському сільськогосподарському інституті на посаді завідувача кафедри плодовоовочівництва працював професор Олексій Данилович Поліщук. Під його безпосереднім керівництвом було створено сортові сади, ягідники, виноградники й плодовий розплідник, що стали базою навчально-практичних занять студентів. О. Д. Поліщук проводив активну

науково-дослідну роботу з плодівництва, розробив методику створення в Донбасі садів на карликових підщепах і методику відбору живців від маткового дерева, розчленованого за ярусами крони. Цей метод використовується в садівництві України та СНД дотепер.

Петро Михайлович Білецький народився 21 грудня 1886 р. у с. Лугова Бершадського району Вінницької області. У 1925 р. закінчив рослинницький факультет Харківського сільськогосподарського інституту. Упродовж 1930–1961 рр. працював у Ворошиловградському сільськогосподарському інституті на посадах завідувача кафедри овочівництва, декана плодовоовочівницького факультету, був відомим фахівцем у галузі овочівництва й технології обробітку овочевих культур. П. М. Білецький є автором восьми підручників з овочівництва для сільськогосподарських навчальних закладів, семи брошур, 20 наукових статей. Протягом трьох десятиріч своєї діяльності в Донбасі вчений докладав чималих зусиль для розвитку овочівництва в Луганській та інших областях України, а також брав безпосередню участь у проектуванні й будівництві київських теплиць — «фабрик овочів», систематично консультуючи їхню діяльність.

П. М. Білецький розробив метод високостеблових ущільнювачів в овочівництві, вивчав тепловий режим у теплицях і парниках, запровадив у виробництво результати наукових досліджень із питань агротехніки овочівництва, овочевих сівозмін, агротехніки вирощування овочевої розсади, складу ґрунто-сумішей для горщиків розсади.

Микола Онікійович Савченко — доктор сільськогосподарських наук, професор, заслужений діяч наук України, працював в інституті з 1930 по листопад 1980 року.

За 50 років роботи у Ворошиловградському СГІ професор М. О. Савченко вивів низку нових і поліпшених сортів овочевих культур, які набули популярності та були районовані в різних республіках СРСР і за кордоном (зокрема капусту «Завадівська»,

БІЛЕЦЬКИЙ Петро Михайлович
Завідувач кафедри плодощовівництва,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент

ПОЛІЩУК Олексій Данилович
Доктор сільськогосподарських наук,
працював у 1935–1952 рр.

Студенти інституту з професором М. М. Холодилінім, 1949 р.

Ректор М. К. Вовк, проректор М. С. Мечетний, представники Міністерства вищої й середньої освіти СРСР на науковій конференції вчених ЛСГІ, 1968 р.

Проректор із наукової роботи І. І. Кириченко та завідувач кафедри рослинництва В. Т. Шевченко на дослідному полі, 1973 р.

САВЧЕНКО Микола Онікійович
Доктор сільськогосподарських наук,
професор, працював у 1930–1980 рр.

Грамота про вручення пам'ятної медалі
М. С. Мечетному

Всесоюзний з'їзд генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова. Київ, 1982 р.
Президія з'їзду (М. С. Мечетний — шостий справа у першому ряду)

ВСЕВОЛОЖСЬКИЙ Юрій Володимирович
Ректор Луганського сільськогосподарського
інституту (1969–1973)

помідори «Диво ринку» і нині активно вирощують в Україні та СНД, займаючи великі площі). Вищий сорт кормового гороху «Ворошиловградський–29» і сорт цибулі «Луганська» успішно пройшли державне сортопробування і були запроваджені у виробництво. Сорт цибулі «Луганська» є стандартом для однорічної цибулі. Завдяки своїм технологічним, продуктивним і харчовим властивостям цей сорт-довгожитель і досі користується значним попитом серед виробників. Первинне виробництво насіння цибулі сорту «Луганська» зосереджено на ланах навчально-дослідного господарства університету.

Професор М. О. Савченко за час роботи в інституті опублікував понад 70 наукових праць, підготував п'ятьох кандидатів сільськогосподарських наук, став основоположником школи селекційно-генетичних досліджень у ВНЗ. За заслуги в галузі вищої освіти Міністерство вищої освіти СРСР нагородило його нагрудним знаком «За відмінні успіхи в роботі», а Президія Верховної Ради Української РСР у 1968 р. присвоїла йому звання «Заслуженого діяча науки Української РСР».

Досягнення вчених-аграріїв ВНЗ в 70–80-ті роки одержали широке визнання на всесоюзному й міжнародному рівнях.

У 1966 р. проректором із навчальної і наукової роботи було призначено Миколу Степановича Мечетного — ученого, організатора науково-дослідного комплексу інституту. На III з'їзді Українського товариства селекціонерів і генетиків його було обрано членом ради Обласного товариства селекціонерів і генетиків ім. М. І. Вавилова, яке він

згодом очолив і на громадських засадах керував ним протягом 18 років. Його праці публікували в наукових збірниках I–V з'їздів селекціонерів і генетиків, які відбувалися в Москві та Одесі. Найбільш пам'ятною подією в житті Миколи Степановича стала участь у роботі XIV Міжнародного генетичного конгресу, що проходив у 1978 році в Москві під девізом «Добробут людини й генетика», участь у якому взяли науковці з понад 150 країн світу. Рішенням V з'їзду селекціонерів і генетиків М. С. Мечетного було затверджено почесним членом Українського товариства селекціонерів і генетиків ім. М. І. Вавилова і відзначено дипломом та медаллю ім. М. І. Вавилова.

Значний внесок у розвиток ВНЗ зробив Юрій Володимирович Всеволозьський, який обіймав посаду ректора інституту з 1969 по 1973 рік. У цей час Юрій Володимирович багато уваги приділяв будівництву й створенню матеріальної бази інституту. Головний корпус, практичні кабінети для студентів, лекційні аудиторії, корпус будівельного факультету, гуртожитки № 6 і 7 будувалися за його участі й допомоги. З ініціативи Юрія Володимировича було організовано й створено базу для художньої самодіяльності, ФГП, спортивних секцій. Інститут став лідером із цих видів діяльності серед аграрних ВНЗ України та СРСР.

У 60–80-ті роки значно активізувалося будівництво, зокрема в цей час були побудовані й введені в експлуатацію навчальний корпус факультету механізації сільського господарства, новий головний корпус у комплексі з Палацом культури сту-

КОЧЕТКОВ Василь Семенович
Ректор Луганського сільськогосподарського
інституту (1973–1996)

дентів, навчальний корпус факультету сільськогосподарського будівництва, три гуртожитки (зокрема два дев'ятиповерхові), двоповерхові будинки їдальні «Соняшник» із буфетом і профілакторієм, великий фізкультурно-спортивний комплекс, два стадіони.

Значний етап розвитку інституту пов'язаний із діяльністю Василя Семеновича Кочеткова. У 1970 р. Міністерством сільського господарства СРСР його було призначено проректором із навчальної та наукової роботи Ворошиловградського сільськогосподарського інституту, а в червні 1973 року наказом Міністерства сільського господарства СРСР — ректором ВНЗ. На цій посаді він пропрацював до липня 1996 р., вдало поєднуючи основну роботу із завідуванням кафедрою рослинництва. З 1973 по 1994 рік Василь Семенович очолював обласну спілку «Дружби й культурних зв'язків із закордонними країнами», протягом семи скликань його обирали депутатом Міської ради народних депутатів м. Луганська. Загальний стаж його трудової діяльності

становить більше 62 років, він — учасник Великої Вітчизняної війни.

В. С. Кочетков — кандидат сільськогосподарських наук, професор, має більше 100 друкованих праць, 18 авторських посвідчень на винаходи, два патенти; за період роботи одержав шість урядових нагород, дві срібні медалі ВДНГ. За успішну підготовку висококваліфікованих кадрів ВСГІ до святкування 50-річчя від дня створення ВНЗ у 1971 р. він був нагороджений Почесною грамотою Президії Верховної Ради України. Василь Семенович — заслужений працівник народної освіти України, дійсний член Академії підприємництва й менеджменту України. Тема наукових досліджень, які він проводив із 1962 р., — «Одержання двох урожаїв за одну вегетацію» — є актуальною й у наш час і знаходить практичне застосування в сільськогосподарському комплексі регіону й України.

У Василя Семеновича багато учнів і послідовників, які працюють не тільки на полях України й СНД, а й у багатьох країнах світу, його глибоко поважали колеги й друзі.